

Секція 1: Літературно-поетичні аспекти французької мови

Шмат В., студентка 6 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Станіслав О. В., док. філол. наук,
професор кафедри романської філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

**ПОНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ КОНОТАЦІЇ У
ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ**

Конотація – семантичні, емоційні, оцінні, прагматичні чи стилістичні відтінки, що супроводжують поняттєво-предметний зміст і виникають унаслідок взаємодії основних значень слів і речень з фоновими знаннями мовців під впливом контексту та мовленнєвої ситуації, надають можливість мовній одиниці виконувати експресивну функцію, створюють особливий колорит мовлення і сприяють досягненню відповідної комунікативної настанови за умови їхнього правильного використання [1, с. 84].

Культурна конотація – інтерпретація денотативного або образно вмотивованого аспектів значення мовного знака в категоріях культури, що відображає зв'язок образу, який лежить в основі номінативної одиниці мови,

слова або фразеологізму, зі стереотипами, символами, еталонами, міфологемами і іншими знаками національної та загальнолюдської культури певного народу, тобто носія цієї мови. Такий тип мовної одиниці виступає інструментом вивчення проявів взаємодії мови та культури в певні періоди або епохи життя, нації результатом якої є помітний вплив на формування її ментальності [5].

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що поняття національно-культурної конотації у фразеологічних одиницях не є достатньо вивченим, і слугує підґрунтям для подальшого опрацювання.

Об'єктом дослідження є національно-культурні конотації у фразеологічних одиницях.

Мета дослідження – визначити поняття національно-культурної конотації та окреслити відтворення даного лінгвістичного явища у фразеологічних одиницях.

Конотація є власне конотативною інформацією, яка надає мовній одиниці можливість виконувати експресивну функцію. Подане лінгвістичне явище відображає у собі наступні аспекти: культурно-історичні умови життя мовців, їхні світоглядні знання та емпіричний досвід, соціальні відношення, оцінні орієнтації, морально-етичні приписи [2].

За емоційним забарвленням конотації розділяють на три види:

- 1) позитивна конотація (слова, що викликають позитивну асоціацію, характеризують певне позитивне явище);
- 2) негативна конотація (слова, що викликають негативну асоціацію, характеризують певне негативне явище);
- 3) нейтральна конотація (слова, що не викликають ні позитивної, ні негативної асоціації, мають нейтральне забарвлення).

Національно-культурні конотації розглядаються як інформація, що включає різноманітні соціальні, етнографічні, географічні та історичні дані і містить асоціативну та метафоричну інформацію носія мови. Фразеологічний

склад є специфічною для кожної мови національно маркованою частиною лексики, що відображає культурно-історичний досвід народу, а також особливості історичних законів розвитку мови [3, с. 339].

Фразеологічні одиниці містять у собі різноманітні фрагменти мовної картини світу, відображають своєю семантикою тривалий процес розвитку культури народу та позначають, характерні для певної нації, культурні установки і стереотипи, еталони й архетипи.

Національно-культурна специфіка фразеологічних одиниць проявляється: в засобах вираження (про це свідчить наявність у їхньому складі особливих культурних прикмет – маркерів (безеквівалентної предметної лексики, етнонімів, топонімів, архаїзмів тощо), які потребують етимологічного чи історико-культурного пояснення); в змісті (в денотативному співвіднесенні образу порівняння і супутніх йому конотацій, які й виражають національний колорит порівняння) [4, с. 170].

Висновки: конотації – це додаткові відтінки значення, що позначають ставлення мовця до предмета мовлення, об'єкта мовлення, а також до інших учасників мовної ситуації. Національно-культурна специфіка даного лінгвістичного явища характеризує процес надання додаткового змісту мовним одиницям, які вже існують у мові, що пов'язане з культурним досвідом певного народу. Фразеологізми виступають елементом відображення цього мовознавчого процесу та передають асоціації, зумовлені різноманітними історичними, культурними, соціальними, етнографічними та географічними аспектами у житті певної нації.

Список використаних джерел:

1. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : Дон., 2012. Т. 2. 350 с.

2. Конотація – Мацько Л. І. та ін. Стилїстика української мови: Підручник. *Слава Україні! Літературне Місто – Онлайн-бібліотека української літератури. Освітній онлайн-ресурс*. URL: <https://litmisto.org.ua/?p=7211> (дата звернення: 24.10.2024).
3. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ : Акад., 2006. 424 с.
4. Крочук Ю. Національна культурна специфіка фразеологічних компонентів мовної картини світу англійців. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2013. № 18. С. 170–172.
5. Сучасні англійські спортивні фразеологізми: лінгвокогнітивний та перекладацький аспект. *DSpace at ZNU*. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/6439/1/Belyaeva2021.pdf> (дата звернення: 24.10.2024).